

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

AVIZ

referitor la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004
privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 317/2004 privind
Consiliul Superior al Magistraturii,

În urma examinării proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii
nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 317/2004 privind
Consiliul Superior al Magistraturii, transmis spre avizare de Ministerul Justiției;

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul
Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

În baza Hotărârii nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior
al Magistraturii.

Avizează proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004
privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul
Superior al Magistraturii, cu observațiile mai jos prezentate, *sub condiția* punerii de
acord a dispozițiilor proiectelor de acte normative referitoare la răspunderea disciplinară
a magistraților cu principiul fundamental al înlăptuirii justiției de către magistrați
imparțiali, independenți și supuși numai legii.

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

**Observații cu privire la modificările și completările aduse Legii nr. 303/2004
privind statutul judecătorilor și procurorilor**

1. Introducerea condiției bunei reputații – art. 14 alin. (2) lit. c)

Și în forma actuală a legii este prevăzută condiția „bunei reputații”, însă doar pentru *accederea în profesie*, articolul 12 prevăzând expres că „admiterea în magistratură a judecătorilor și procurorilor se face prin concurs, pe baza competenței profesionale, a aptitudinilor și a *bunei reputații*”.

Includerea distinctă a acestei condiții în cuprinsul articolului 14 alin. (2) lit. c) face ca existența unei „bune reputații” să fie necesară pe toată durata desfășurării activității de magistrat, având în vedere că, potrivit dispozițiilor art. 65 alin. (1) lit. i) din lege, neîndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 14 alin. (2) lit. a), c) și e) atrage după sine eliberarea din funcție a judecătorilor și procurorilor.

Noțiunea de „bună reputație” nu este definită de Legea nr. 303/2004, nici în forma în vigoare la acest moment și nici în proiectul înaintat spre avizare.

Dacă ne raportăm la sensul comun al noțiunii - „*păreră publică favorabilă de pe cineva*” - este de neîgăduit că atât la momentul intrării în profesie, cât și ulterior, pe parcursul desfășurării activității, un magistrat, în calitate sa de reprezentant al autorității judecătorești, trebuie să se bucure de o „bună reputație”.

Este însă discutabil dacă această „*păreră publică*” trebuie înțeleasă ca referindu-se la conduita *generală* a unei persoane sau, dimpotrivă, doar la comportamentul *profesional* al acesteia, tocmai de aceea fiind necesare clarificări legislative. Trebuie menționat că în cazul altor dispoziții legale ce institue condiția „bunei reputații” (cum este art. 4 alin. (2) lit. a) din OUG nr. 90/2008 privind auditul statutar al situațiilor r

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

[REDACTED] [REDACTED]
financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate) s-a specificat în mod
expres faptul că se are în vedere doar comportamentul profesional adecvat, tocmai pentru
a nu se crea astfel de confuzii.

De altfel, așa cum s-a arătat în Raportul RECJ (Rețeaua Europeană a Consiliilor
Judiciare) asupra răspunderii din 2008, dat fiind riscul de ridicare a standardelor morale -
astfel încât viețile particulare ale judecătorilor să fie „disciplinate” - este important ca, în
situația în care viața particulară nu are niciun impact asupra sferei profesionale, să se facă
o distincție între cele două, ba chiar să fie exclusă din cadrul răspunderii disciplinare. Cu
atât mai puțin s-ar putea dispune eliberarea din funcție a unui magistrat pe aceste
considerente (cum se urmărește prin proiect).

Ca atare, în condițiile în care legea nu explică din punct de vedere juridic noțiunea
în discuție, iar sensul comun, obișnuit, al acesteia implică un mare grad de subiectivism,
se ridică problema predictibilității legii, magistratul destinat al normei necunoscând,
obiectiv, căror repere trebuie să-și circumscrie conduita pentru a se bucura de o „bună
reputație”.

În prezent, verificarea îndeplinirii condiției bunei reputații la momentul admiterii
în profesie se face - în acord cu dispozițiile Regulamentului privind concursul de
admitere și examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, aprobat prin
Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 439/2006 și ale
Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere în
magistratură, precum și procedura de numire în funcțiile de judecător și procuror, fără
concurs, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.
152/2006 - pe baza mai multor înscrisuri (curriculum vitae, caracterizarea de la ultimul
loc de muncă sau, după caz, caracterizarea de la unitatea de învățământ absolvită, care să
cuprindă inclusiv referiri la eventualele sancțiuni disciplinare sau administrative aplicate,
adeverințe eliberate de administrațiile financiare de la domiciliile avute în ultimii 3 ani

3

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

[REDACTED] [REDACTED]
anterior datei susținerii concursului, din care să rezulte, dacă este cazul, natura și tipul
contravențiilor comise și sancțiunile contravenționale aplicate în această perioadă etc.) și
a informațiilor privind datele din evidența operativă a organelor judiciare, domiciliile
avute de candidați în ultimii 3 ani anterior datei susținerii testului-grilă etc.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii este cel care hotărăște cu privire la
îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege, pentru stabilirea condiției bunei reputații și
analizate faptele pentru care candidaților admisi li s-au aplicat sancțiuni contravenționale,
amenzi administrative, inclusiv cele aplicate conform art. 91 raportat la art. 18¹ din Codul
penal, sancțiuni disciplinare în alte profesii în ultimii 3 ani anterior datei susținerii
testului-grilă, precum și faptele pentru care candidaților li s-au aplicat sancțiuni de drept
penal.

La verificarea condiției bunei reputații sunt avute în vedere următoarele criterii:
tipul și împrejurările de săvârșire a faptei, forma de vinovăție, tipul de sancțiune aplicată,
conduita adoptată în timpul cercetării disciplinare sau a procesului judiciar, impactul
asupra opiniei publice generat de fapta persoanei în cauză, precum și perioada de timp
care a trecut de la aplicarea sancțiunii disciplinare, contravenționale, administrative sau
de la rămânerea definitivă a condamnării.

În ceea ce îi privește pe magistrații în funcție, în proiectul de lege înaintat spre
avizare se introduce un articol nou, articolul 64¹² din Legea nr. 317/2004, care prevede
posibilitatea oricărei persoane interesate de a sesiza Inspekția Judiciară (care se poate
sesiza și din oficiu) cu privire la buna reputație a unui magistrat. Pe baza verificărilor
efectuate, Inspekția întocmește un raport ce va fi înaintat secției corespunzătoare a
Consiliului Superior al Magistraturii, împreună cu eventualele obiecțiuni formulate de
magistrat, secția adoptând o hotărâre privind constatarea îndeplinirii ori neîndeplinirii de
câtre magistrat a condiției de bună reputație.

Adresa: București, Calea Plevnei Nr. 141B, Sector 6

Tel: 021 311 69 00; Fax: 021 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Pe parcursul procedurii de verificare și constatare a îndeplinirii condiției de bună reputație poate fi dispusă *suspendarea* din funcție a magistratului, până la finalizarea procedurii de către secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii (din oficiu sau la propunerea inspectorului judiciar), dacă exercitarea în continuare a funcției ar putea afecta desfășurarea cu imparțialitate a procedurilor de verificare sau dacă aceste proceduri sunt de natură să aducă atingere gravă prestigiului justiției. Se constată în: a) o necorelare legislativă cu dispozițiile art. 62 din Legea nr. 303/2004 referitor la cazurile în care se poate dispune suspendarea din funcție (modificat la rândul său prin proiect), care nu fac referire și la această ipoteză.

Or, în condițiile în care orice persoană interesată poate sesiza Inspekția Judiciară cu privire la buna reputație a unui magistrat, se va ajunge la supraîncărcarea activității secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii cu acest tip de cauze.

Pe de altă parte, proiectul nu prevede de ce se va ține seama în efectuarea verificărilor, rămânând deschisă discuția privind lipsa de predictibilitate a legii.

Modificarea textului de lege nu se justifică și dintr-o altă perspectivă, și anume aceea că însuși proiectul înaintat spre avizare propune alte pârghii pentru asigurarea dezideratului bunei reputații a judecătorilor sau procurorilor. Astfel, dispozițiile art. 99 lit. a) din proiect introduc o nouă abatere disciplinară, constând în „manifestările care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, săvârșite în exercitarea sau în afara exercitării atribuțiilor de serviciu”, abatere care acoperă ceea ce ar trebui urmărit prin reglementarea condiției bunei reputații, adică un comportament de natură a nu induce opiniei publice „o părere proastă” cu privire la respectivul magistrat.

Concluzionând, nu se justifică inserarea în mod *distinct* a condiției „bunei reputații” în cuprinsul articolului 14 alin. (2) lit. c).

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

2. Modificări aduse cazurilor de suspendare din funcție – art. 62 alin. (1)

Cu referire la aceste modificări, sesizăm existența unor *necorelări cu alte texte de lege* prevăzute în proiect. În acest sens, avem în vedere dispozițiile art. 49¹ din Legea nr. 317/2004 care prevăd posibilitatea suspendării din funcție a magistratului pe durata procedurii disciplinare, până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare, aceeași posibilitate fiind prevăzută și de prevederile art. 64¹² din Legea nr. 317/2004, pe parcursul procedurii de verificare și constatare a îndeplinirii condiției de bună reputație.

3. Modificări aduse abaterilor disciplinare – art. 99

- litera b) – „încălcarea prevederilor legale referitoare la incompatibilități și interdicții privind judecătoria și procurorii”.

Se impune introducerea sintagmei „cu știință”, nefiind justificată sancționarea disciplinară a nerespectării din culpă a prevederilor legale referitoare la incompatibilități și interdicții.

- litera c) – „atitudinile ireverențioase în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu față de colegi, ceilalți personal al instanței sau al parchetului în care funcționează, inspectorii judiciari, avocați, experți, martori, justițiabili sau reprezentanții altor instituții”.

Se impune menținerea textului prevăzut în legea actuală, terminologia propusă de proiect nefiind compatibilă cu o serie de atribuții ale judecătorului și procurorului. Astfel, termenul ireverențios nu este cel mai potrivit, deoarece comportamentul reverențios nu

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

[REDACTED] [REDACTED]
poate fi cerut magistratului în situațiile în care trebuie să impună anumite conduite sau
când cere, în virtutea atribuțiilor conferite de lege, executarea dispozițiilor sale.

- litera g) – „nerespectarea de către procuror a dispozițiilor procurorului ierarhic
superior, date în scris și în conformitate cu legea”.

Se impune eliminarea textului, întrucât această abatere este inclusă în cea de la
litera f), respectiv „refuzul nejustificat de a îndeplini o îndatorire de serviciu”.

- litera h) – „nerespectarea în mod repetat și din motive imputabile a dispozițiilor
legale privitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor ori întârzierea repetată în
efectuarea lucrărilor, din motive imputabile”.

Se impune eliminarea ipotezei de început a textului – „nerespectarea dispozițiilor
legale privitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor” – deoarece modul de
administrare a dosarului ține de judecarea lui efectivă, iar în cazul temporizării judecării
există remedii procedurale (plângerea pentru tergiversare în cursul urmăririi penale în
noul Cod de procedură civilă este prevăzută o cale de atac separată).

- litera i) – „nerespectarea îndatoririi de a se abține atunci când judecătorul sau
procurorul știe că există una din cauzele prevăzute de lege pentru abținerea sa, precum și
formularea de cereri repetate și nejustificate de abținere în aceeași cauză, care are ca efect
tergiversarea judecării”.

Textul ar trebui eliminat deoarece trebuie luată în considerare și aparența de
imparțialitate, care este foarte largă. Pe de altă parte, abaterea de la litera f) din proiect
(actuala literă h) – „exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență” - acoperă și
nerespectarea normelor procedurale referitoare la incompatibilități, existând, așadar și
alte căi procedurale pentru a sancționa abținerile neîntemeiate și repetate.

- litera l) – „imixtiunea în activitatea altui judecător sau procuror”.

7

Adresa: București, Calea Plevnei Nr. 141B, Sector 6

Tel: 021 311 69 00; Fax: 021 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

ROMANIA

1909

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Practic, abaterea disciplinară reglementată în prezent la litera b) a fost divizată în două, o primă abatere regăsindu-se în proiect la litera l), iar cea de a doua la litera n). Textul propus ar trebui completat cu sintagma „dacă fapta nu constituie infracțiune”.

- litera m) – „nerespectarea în mod nejustificat a dispozițiilor sau deciziilor cu caracter administrativ dispuse în conformitate cu legea de conducătorul instanței sau parchetului ori a altor obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau regulamente”.

În cazul unor dispoziții care devin sarcini de serviciu, este deja suficient textul literei f) din proiect, actuala literă g). În cazul în care dispozițiile exced acestui cadru, sancționarea ar fi abuzivă. Teza a doua fiind mult prea vastă ar trebui fie eliminată fie completată în sensul „obligații de serviciu cu caracter administrativ”.

- litera n) – „folosirea funcției deținute pentru a obține un tratament favorabil din partea autorităților sau intervențiile pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale membrilor familiei ori ale altor persoane, altfel decât în limita cadrului legal reglementat pentru toți cetățenii”.

A se vedea observațiile de la litera l) din proiect.

- litera s) – „lipsa totală a motivării hotărârilor judecătorești sau a actelor judiciare ale procurorului, în condițiile legii”.

Se impune eliminarea textului propus, căci abaterea privește conținutul hotărârii judecătorești, care nu poate fi examinat decât prin intermediul căilor de atac.

Pe de altă parte, trebuie făcută diferența între conduita permanentă și cea accidentală în nemotivarea hotărârilor.

Tot astfel, ar trebui avut în vedere ca doar situațiile în care nemotivarea hotărârilor are un caracter constant și este constatată în mod repetat, prin intermediul căilor de atac, să poată constitui abatere disciplinară.

8

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

În altă ordine de idei, nemotivarea hotărârilor este o *problemă de evaluare profesională* și nu trebuie mutată în zona sancțiunilor disciplinare.

De asemenea, trebuie stabilite standarde pentru motivarea hotărârilor.

- litera ș) – „utilizarea unor expresii inadecvate în cuprinsul hotărârilor judecătorești sau a actelor judiciare ale procurorului ori motivarea în mod vădit contra raționamentului juridic, de natură să afecteze prestigiul justiției sau demnitatea funcției de magistrat”.

Observații comune cu cele de la litera s) din proiect.

- litera t) – „nerespectarea deciziilor Curții Constituționale ori a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii”.

Fapta nu ar trebui să se regăsească drept abatere disciplinară, deoarece ea presupune verificarea judecății în fond. În plus, aceste decizii pot intra în conflict cu alte norme de drept internațional sau cu hotărâri ale instanțelor europene pentru care Constituția prevede aplicarea lor prioritară, conform art. 20.

Prin urmare, textul se impune a fi eliminat sau completat, în sensul arătat.

Pe de altă parte, situațiile vizate de această abatere disciplinară sunt acoperite în prezent de litera h) – litera ț în proiect.

În cazul în care se va reglementa totuși această abatere, nu poate fi sancționată disciplinar o singură încălcare, deci trebuie adăugată în textul propus sintagma „în mod repetat”, urmând astfel a fi sancționat nu un act izolat, ci o conduită repetată.

- litera ț) – „exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă-neglijență”.

Acest text trebuie examinat prin corelare cu un nou articol, 99¹, care definește noțiunile de „rea-credință” și „gravă neglijență”. Astfel, „există *rea-credință* atunci când judecătorul sau procurorul încalcă cu știință normele de drept material sau procesual, urmărind sau acceptând vătămarea unei persoane”, iar *gravă-neglijență* „există atunci

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

când judecătorul sau procurorul nesocotește din culpă, în mod grav, neîndoiește și nescuzabil, normele de drept material sau procesual".

Textul propus presupune, practic, o reexaminare a unei hotărâri judecătorești, altfel decât prin intermediul căilor de atac, motiv pentru care reglementarea acestei abateri nu poate fi acceptată.

Astfel, este de neconceput ca ulterior soluționării cauzei în mod definitiv, justițiabilului nemulțumit de soluția de fond, să i se deschidă o cale spre reluarea judecării prin invocarea nerespectării unor norme procedurale. În privința aplicării normei de drept material nu se poate cenzura în nici un fel hotărârea judecătorească.

Se constată, așadar, că proiectul reia, cu unele modificări, majoritatea abaterilor disciplinare existente la acest moment, elimină o abatere (respectiv pe cea prevăzută la art. 99 lit. l) – „neîndeplinirea obligației privind transferarea normei de bază la instanța sau parchetul la care funcționează”), prevăzând, totodată, și abateri disciplinare noi, care nu se justifică însă decât în mică măsură.

În acest sens, considerăm că proiectul aduce atingere gravă independenței justiției prin conținutul abaterii disciplinare prevăzute la litera f), actualmente art. 99 lit. h), și prin modul concret de definire a relei credințe și a gravei neglijențe – art. 99^l în proiect.

Astfel, o abatere judiciară poate sancționa doar acele conduite care nu privesc actul de justiție în sine, ci desfășurarea activității de sistem, exterioară judecării propriuzise.

Activitatea jurisdicțională, adică aplicarea normelor de drept material și procesual este rezervată exclusiv actului de justiție, hotărârile fiind supuse doar controlului judecătoresc prin sistemul căilor de atac, ordinare sau extraordinare.

Verificarea aplicării legii de către judecător (pentru a se aprecia încălcarea normei de drept material ori procesual) presupune repunerea în discuție a actului de judecată

10

Adresa: București, Calea Plevnei Nr. 141B, Sector 6

Tel: 021 311 69 00; Fax: 021 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

de către o autoritate care nu este judiciară sau care, chiar dacă în mod obișnuit desfășoară activitate de judecată, în cazul în care ar exercita o atribuție ca titular al acțiunii disciplinare, nu ar mai funcționa ca instanță de judecată.

Se instituie, astfel, o „suprainstanță” care are dreptul să încalce principiul independenței judecătorului, autoritatea de lucru judecat și principiul separației puterilor în stat, analizând cum a fost interpretată și aplicată legea cu privire la o situație de fapt concretă, cu posibilul efect, în cazul sancționării disciplinare a magistratului, de a repune în discuție fondul cauzei.

Astfel, efectele nu se rezumă decât în mod aparent la situația magistratului, întrucât sancționarea disciplinară a acestuia pentru abaterea prevăzută la art. 99 lit. f) din proiect (actualmente litera h) poate constitui temei pentru promovarea căii extraordinare de atac a revizuirii, în condițiile art. 322 pct. 4 Cod procedură civilă. Or, această înseamnă că pe calea acțiunii disciplinare astfel exercitate s-ar putea ajunge indirect la o repunere în discuție a fondului cauzei, adică a unui proces soluționat irevocabil, încălcându-se în mod flagrant autoritatea de lucru judecat.

Pe de altă parte, analizând în concret definițiile date de proiect relei-credințe și grave neglijențe se constată că acestea cuprind, la rândul lor, alte noțiuni interpretabile – „nescuzabil”, „neîndoielnic”.

Considerații similare se impun și în cazul abaterilor disciplinare reglementate la litera a) și ș) - referitoare la motivarea hotărârilor judecătorești ori ale actelor judiciare ale procurorului - și respectiv t) - privind nerespectarea deciziilor Curții Constituționale ori a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii (nerespectare care, așa cum s-a arătat mai sus, își poate găsi o explicație legală – spre exemplu, contradicția cu pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, ce au prioritate, conform

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Constituției), nefiind de acceptat ca verificări privind aceste aspecte să fie efectuate în
afara activității jurisdicționale.

4. Modificări aduse sancțiunilor disciplinare – art. 100

Textul referitor la mutarea disciplinară trebuie reformulat, el nefiind aplicabil în
cazul judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție sau al magistraților asistenți

Observații cu privire la modificările și completările aduse Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii

Analizând proiectul de lege înaintat spre avizare se constată că acesta prevede
modificări substanțiale cu privire la acțiunea disciplinară și la organizarea Inspecției
Judiciare, modificări ce nu sunt însă justificate.

Astfel, prin modificarea art. 44 alin. (3) și (4) din legea nr. 317/2004, care
propune ca titulari ai acțiunii disciplinare, pe lângă Inspecția Judiciară, prin inspectorul
judiciar, pe ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul
general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, *se încalcă principiul
constituțional al separației puterilor în stat*, prin aceea că un reprezentant al executivului
(ministrul justiției) devine titular al acțiunii disciplinare împotriva unor magistrați.

Or, este drept că în acord cu principiul constituțional al separației și al echilibrului
puterilor consacrat de art. 1 alin. 4 din Constituția României, raporturile constituționale
dintre autoritățile statului cunosc implicații reciproce ale unora în sfera de activitate a
altora, ce semnifică echilibru prin colaborare și control; totuși, limitele acestui control nu
pot fi într-atât de largi încât să permită interferența executivului în sfera răspunderii
disciplinare a magistraților.

12

Adresa: București, Calea Plevnei Nr. 141B, Sector 6

Tel: 021 311 69 00; Fax: 021 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

De altfel, trebuie subliniat faptul că nu există nicio altă situație în care nici un membru al uneia dintre puterile în stat să se recunoaște prin lege prerogativa promovării acțiunii disciplinare față de o persoană ce reprezintă o altă putere. Este de neconceput ca reprezentanții altei puteri în stat sau ai politicului să aibă posibilitatea de a se îndrepta împotriva magistraților și de a încerca să-i influențeze potrivit scopurilor dorite prin folosirea subiectivă a acțiunii disciplinare.

Așa cum s-a arătat și în opiniile exprimate de magistrații de la instanțe și parchete, în urma consultării lor, textul propus de proiect constituie un regres față de starea actuală. În acest sens, s-a făcut trimitere la textele relevante din expunerile de motive la Legile nr. 303/2004 și 317/2004 și Raportul periodic asupra progreselor înregistrate de România în vederea aderării la Uniunea Europeană al Comisiei, din anul 2004, care notează existența pachetului cu cele trei legi privind justiția (inclusiv Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară), care au avut ca scop „îmbunătățirea semnificativă a independenței și eficacității justiției” și rolul Consiliului Superior al Magistraturii, care „își va asuma întreaga responsabilitate pentru recrutarea, promovarea și sanționarea reajudecătorilor și procurorilor”.

Noii titulari ai acțiunii disciplinare nu au și alte atribuții care să le dea dreptul de a se ocupa de cariera magistraților, care se află din punct de vedere legal doar în competența Consiliului Superior al Magistraturii.

Instituirea acestor noi titulari ai acțiunii disciplinare va determina o migrație a petiționarilor nemulțumiți de la Inspekția Judiciară către noii titulari care, justificat, vor fi percepuți ca având o mai mare forță în promovarea acțiunii disciplinare, prin posibilitatea de a censura propunerile inspectorului judiciar, în timp ce, dacă s-ar adresa direct Inspekției Judiciare, inspectorul ar putea hotărî singur clasarea sesizării. S-ar ajunge, astfel, în timp relativ scurt, ca Inspekția Judiciară să aibă un simplu rol de executan al

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

dispozițiilor celorlalți titulari ai acțiunii disciplinare, finalitate opusă scopului declarat al proiectului, de întărire a independenței Inspecției Judiciare.

În altă ordine de idei, faptul că există state europene în care Ministrul Justiției joacă un rol (mai mult sau mai puțin relevant) în procedurile disciplinare (spre exemplu Bulgaria, Cehia, Danemarca, Letonia, Polonia, Slovenia, Franța) nu poate constitui un argument decisiv în susținerea modificărilor dorite, în condițiile în care fiecare state și, implicit, fiecare sistem judiciar are particularitățile sale, astfel încât o transpunere *'ale quale'* a legislației dintr-un alt stat nu este viabilă. De altfel, trebuie precizat că, în egală măsură, există state în care Ministrul Justiției nu are astfel de competențe, cum ar fi Belgia, Ungaria, Cipru, Portugalia, Spania.

Pe de altă parte, efectuarea verificării prealabile, apoi declanșarea de către același inspector judiciar a acțiunii disciplinare, urmată de efectuarea cercetării disciplinare și sesizarea secției Consiliului tot de către acesta, reprezintă o procedură care se îndepărtează de obiectivitatea procedurii prezente.

Actuala procedură a cercetării disciplinare este mult mai bine reglementată și corespunde atât nevoii de a se asigura independența, obiectivitatea și rigurozitatea în verificarea aspectelor sesizate de către orice persoană (inclusiv conducătorii instanțelor sau parchetelor), cât și garanțiile privind respectarea drepturilor persoanei cercetate.

Reamintim că actualele comisii de disciplină sunt formate din câte trei inspecori pentru fiecare serviciu de inspecție. Pe durata mandatului lor, membrii acestor comisii de disciplină nu pot desfășura decât activitatea specifică acestei calități. În consecință, subiectivismul în promovarea și susținerea unei acțiuni disciplinare promovată ulterior unei verificări prealabile pe care ar fi efectuat-o personal, așa cum se propune prin proiect, este exclus de actuala reglementare. Gradul de obiectivitate crește, dat fiind faptul că aceste comisii sunt colegiale, în timp ce în proiect inspectorul judiciar singur ar decide parcurgerea tuturor etapelor în ipoteza vizată de art. 45 alin.2 din proiect.

14

Adresa: București, Calea Plevnei Nr. 141B, Sector 6

Tel: 021 311 69 00; Fax: 021 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Desigur, în același fel trebuie privită parcurgerea procedurii disciplinare atunci când titularii ar fi ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și este previzibil că acolo unde, din convingerea că a fost săvârșită o abatere disciplinară, s-a declanșat prima etapă a verificării prealabile, iar inspectorul va propune clasarea lucrării, titularii acțiunii disciplinare care au făcut sesizarea sunt mult mai motivați subiecții să solicite inspectorului să completeze verificarea sau chiar să dispună începerea cercetării disciplinare prealabile.

Pe de altă parte, dincolo de argumentele aduse referitoare la știrbirea independenței inspectorului judiciar cărui i se ordonă completarea verificărilor, de către ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, proiectul de lege deschide o cale de clasificare a tipurilor de sesizări privind abaterile disciplinare ca fiind de importanță diferită, dar nu în raport cu gravitatea sau temeinicia faptelor sesizate, ci în raport de titularul sesizării, ceea ce va conduce la un tratament diferit, inegal, al celor două tipuri de sesizări.

Astfel, în timp ce pentru o sesizare formulată de un justițiabil către inspecție, inspectorul judiciar are capacitatea de a decide clasarea lucrării, pentru o sesizare formulată de ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție inspectorul nu mai are această capacitate.

Nu se justifică și nu este oportună organizarea Inspecției Judiciare ca autoritate autonomă cu personalitate juridică, având în vedere că rolul Inspecției Judiciare, de control asupra activității magistraților, face parte din activitatea mai amplă a Consiliului Superior al Magistraturii, în calitatea sa de garant al independenței justiției. Această

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

formă de organizare a Inspecției Judiciare nu reprezintă un progres nici sub aspectul
eficienței.

De altfel, Consiliul Superior al Magistraturii a sesizat anterior ministrul justiției
cu o serie de propuneri de modificare a Legii nr. 317/2004, republicată, în sensul
prevederii calității procesuale a comisiilor de disciplină la judecarea acțiunilor
disciplinare, inclusiv în fața instanței investite cu soluționarea căii de atac și, respectiv, în
sensul organizării Inspecției Judiciare ca structură autonomă în cadrul Consiliului
Superior al Magistraturii. Aceste modificări ar fi de natură să asigure o reală eficiență
a activității Inspecției Judiciare.

Proiectul de lege nu prevede modul în care noii titulari „se autosesizează” de
existența unei abateri judiciare. În mod normal, în afara cauzelor în care Ministerul
Justiției este parte într-un dosar, nu există o prevedere legală care să permită ministrului
justiției să verifice soluțiile din anumite dosare sau din toate, astfel încât acesta să
poată sesiza de săvârșirea anumitor abateri disciplinare.

În mod corespunzător, Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepția
situațiilor în care are spre soluționare un dosar, nu este previzibil cum s-ar putea se
despre săvârșirea unei abateri disciplinare, altfel decât prin primirea unor memorii de
justificabil sau prin sesizări formulate de către judecătorii Înaltei Curți privind greșelile
colegilor. Cum atribuțiile Președintelui Înaltei Curți nu par să fie limitate de proiect
la dosarele care se judecă în ultimă instanță la Înalta Curte, atunci, despre o abatere
disciplinară săvârșită într-o cauză în care hotărârea a rămas definitivă la instanțele
inferioare în grad, Președintele Înaltei Curți nu ar putea să aibă cunoștință decât din
petiții ale justiciabililor. Atribuirea acestei competențe, de soluționare a petițiilor în afara
cadrului unui proces judiciar, apare chiar ca fiind neconstituțională, față de rolul acestei
instanțe supreme de a înfăptui justiția și de a unifica practica.

16

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

În plus, rolul Înaltei Curți trebuie să rămână acela de a pronunța hotărârile irevocabile în materie disciplinară, nu de a se implica, prin președintele său, în etapele prealabile ale procedurii disciplinare. Aceasta cu atât mai mult cu cât, urmarea modificărilor recente ale Legii 317/2004, inclusiv soluțiile de clasare dispuse de comisiile de disciplină pot fi atacate la instanța de contencios administrativ, recursul fiind judecat, în toate cazurile, de instanța supremă.

În ceea ce îl privește pe procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, acesta are, conform codului de procedură penală, suficiente atribuții, ca, prin intermediul subordonării ierarhice să prevină sau să înlăture eventualele efecte ale abaterilor disciplinare săvârșite de un procuror, câtă vreme acesta din urmă este pasibil de a fi sancționat pentru nerespectarea dispozițiilor date în scris și motivat de către superiorul său, iar un dosar poate fi „luat” de la procurorul de caz în spiritul Deciziei Curții Constituționale nr. 1058/2007.

De asemenea, trebuie reformulat alineatul (2) al art. 64⁵ în care se stabilesc excepții de la interdicția solicitării sau primirii de către inspectorul șef al Inspecției Judiciare de instrucțiuni de la alte instituții, autorități sau persoane în realizarea atribuțiilor sale referitoare la declanșarea, desfășurarea și valorificarea controalelor, deoarece este de natură să aducă atingere independenței instituției.

În privința recrutării inspectorilor, aceasta trebuie să rămână atributul Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, nu doar al unei singure persoane – inspectorul șef, așa cum propune proiectul, similar tuturor celorlalte situații în care concursul este organizat de către acesta (excepție fac doar concursurile de admitere în magistratură, în măsură în cauză nu există similitudini cu acesta, deoarece inspectorii judiciari sunt selecționați dintre magistrații care sunt deja în sistem și rămân, în continuare cu această calitate). De altfel, Consiliul a modificat recent modalitatea de organizare a concursului pentru această funcție.

17

Adresa: București, Calea Plevnei Nr. 141B, Sector 6

Tel: 021 311 69 00; Fax: 021 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

ROMANIA

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

Anexă la Hotărârea nr. 674 din 27 septembrie 2011 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

[REDACTED] [REDACTED]
Vechimea de 8 ani prevăzută pentru a candida pentru o funcție de inspector
judiciar trebuie să se refere la vechimea efectivă în funcția de judecător sau procuror.

Trebuie menținute *Serviciile de inspecție separate pentru judecători și procurori*,
dat fiind specificul fiecărei activități și nevoia de specializare a inspectorilor, precum și
corespondența cu organizarea celor două Secții ale Consiliului.

PREȘEDINTE

Judecător Nicolae Horațiu Dumbravă